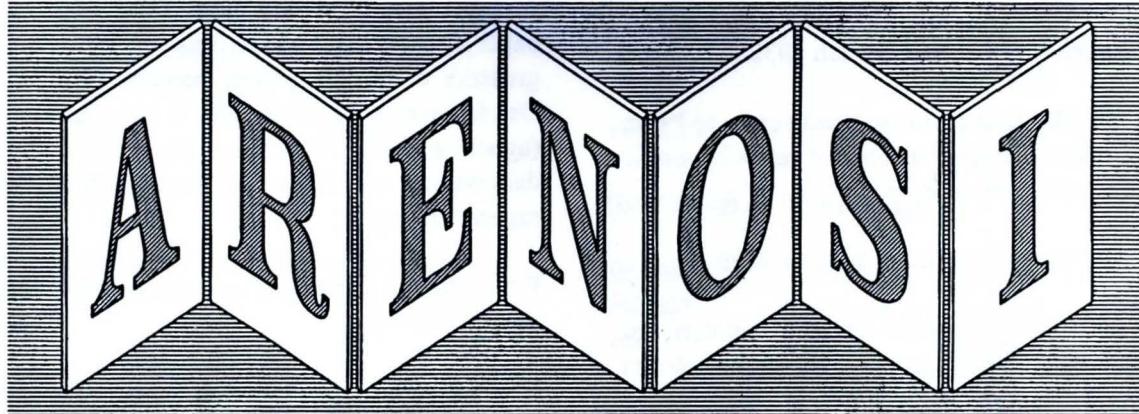

CONSELH GENERAU D'ARAN

Huelheton culturau d'Aran

COLLABORACION ESPECIAU DE LENGUA VIUA

LENGUA VIUA ei eth nòm d'un collectiu de personnes amassades tamb era volentat de deféner er usatge dera lengua pròpria d'Aran (er aranés), de lutar contra es continús atacs ara sua dignitat e d'arturar era sua desparicion.

Entà arténher aguesti objectius generaus organisèrem era Ièra. Corsa "ARAN PER SA LENGUA" tamb dues idies concrètes: era d'amassar as personnes que s'estimen era lengua e li vòlen dar eth valor que merite, e era de daurir es uelhs e rebrembar a toti qu'er aranés ei era lengua pròpria d'Aran, qu'ei patrimòni culturau, e un tresaur unic, marginat, que mos deisham escapar des mans, deth que toti es que viuem en Aran auem de serví-mo'n se non lo volem pèrder .

Era corsa amassèc en Mijaran pròp de 1000 personnes arribades de toti es parçans dera Val d'Aran. Aquiu se celebrèc ua grana hèsta tamb ua mòstra artisanau deth país e tamb era actuacion musicau deth grup occitan NADAU. Tamb es sues cançons poderen sénter e veir un còp mès que mos entenem ena madeisha lengua: Eth Gascon.

Aguest collectiu desire dar es gràcies a toti es que i participèretz e collaborèretz, e vò daurir es pòrtes a toti aqueri que volguen mantier er aranés viu.

Se desiratz mès informacion o voletz èster membre deth Collectiu LENGUA VIUA , escriuetz ara següenta adreça:

LENGUA VIUA
Fondacion Musèu Val d'Aran
C/ Sarriulèra
25530 VIELHA

impresi sense adreça

SOMARI

- *Libre d'actes deth Conselh Generau (1772-1832)*
Ma. Pau Gómez.
- *Vau. Concors Literari Mn. Jusèp Condò Sambeat*
- *Era recuperacion deth nòste auviatge culturau*
Père Còts e Casanha
- *Classes d'aranés*

Conselh de Redaccion

Isabèl Rufaste
Père Còts e Casanha
Maria Pau Gómez
Manuela Ané
Veronica Barès

Dessenh e Imprimaria

Joan Leja

Difusion:

Pepita Busquet

25-09-94/Num.: 4

LIBRE D'ACTES DETH CONSELH GENERAU (1772-1832)

Eth passat dia 30 de junhsèga e laguens dera inauguracion Estiu Culturau-94 er Archiu Generau d'Aran presentèc era restauracion deth libre d'actes deth Conselh des der an 1772 ath 1832.

Es trabalhs de restauracion son hèti per Jusèp Palau en sòn talhèr d'enquadernacion e restauracion de Vilafranca deth Penedés.

ESTAT DE CONSERVACION DETH LIBRE

En prumèr lòc es cubèrties en pergamin èren lèu des.hètes damb pèrtia dera pèth, rosigades d'arrats e cinta adesiva d'embalatge.

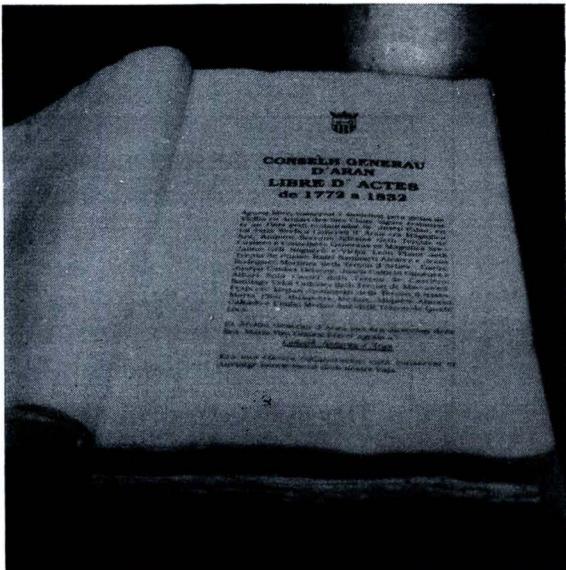
Eth lom auie desapareishut e desishaue ath descubèrt eth plegòt.

Laguens, eth cosut des huelhes començaua a trincàse e un nombre important d'aguestes auien estat tanben rosigades pes arrats .

PROCÈS DE RESTAURACION

Neteja: Es huelhes netejades damb pincèu, povàs de goma, coton e bistorin ua per ua.

Lauat: Damb aigua e sabon nèutre, huelha per

Libre d'actes deth Conselh Generau (1772-1832)

huelha. Abantes de hèr aguest procès se hè ua pròva de resisténcia des tintes.

Empeutament: en cas de qu'eth document presente esparèc o horats actuaram de dues formes, sagerant o empeutant. Enes dus cassi trabalharam damb papèr japon, un papèr damb fibra vegetau de diuèrsi grossors e ua còla nèutra nomenada, Tylossa. Damb ua plancha ath minim e sus papèr remai (aguest s'utilise entà esvitar eth contacte dirècte dera plancha sus eth document) ajudaram ara còla a sagerar er empeut.

Replegament: Damb pergamin nau en tot imitar eth plegòt originau.

Cau díder que toti es materiaus utilisadi ena restauracion deth libre son materiaus que non afècten ena sua composicion ath document e ath delà son reversibles.

CONFIRMACION DES REIAUS PRIVILÈGIS DERA VAL D'ARAN, AUTREJADA PETH REI FERRAN VI, EN SAN LORENZO DEL ESCORIAL, ETH 12 D'OCTOBRE DE 1755.

En commemoracion deth 20au. aniversari dera Fondacion Musèu Etnologic dera Val d'Aran, se hec est'an passat eth religatge deth document originau de confirmacion des PRIVILÈGIS dera Val d'Aran per Ferran VI der an 1760.

Son en venta a 5.000 pts.

Les podetz trobar ena Caisha de Pensions, Pas d'Arró en Vielha, o ben en Burèu dera Fondacion Musèu Etnologic dera Val d'Aran, C/ Sarriulèra, 8, Vielha. Tel. 64 29 42 (deluns, dimars, dimèrcles, de 17 a 20 ores).

VAU. CONCORS LITERARI MN. JUSÈP CONDÒ SAMBEAT

Eth Conselh Generau d'Aran daurís eth Vau. Concors Literari Mn. Jusèp Condò Sambeat, en aumenatge ath nòste insigne poèta e damb era volentat d'anautir era nòsta lengua e possar era creacion literària en Aran.

CATEGORIA NARRACION E NOVÈLLA CUERTA

NIVÈU A

Prèmi de Narracion entà participaires de 11 ans enjós. Minim dues huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A man o a maquina).

1er Prèmi: 15.000 pts. e Diplòma
Finaliste: 10.000 pts. e Diplòma
2acc: Diplòma.

NIVÈU B

Prèmi de Narracion entà participaires de 12 a 15 ans. Minim 5 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina).

1er. Prèmi: 25.000 pts. e Diplòma.
Finaliste: 15.000 pts. e Diplòma
2acc. Diplòma.

NIVÈU C:

Prèmi de Narracion entà participaires de 16 ans ensús. Minim 10 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina).

1er. prèmi: 40.000 pts. e Diplòma
Finaliste: 20.000 pts. e Diplòma.
2acc. Diplòma.

NIVÈU D:

Prèmi Novèlla cuerta entà participaires de 18 ans ensús. Minim 40 huelhes DIN A-4, sonque per ua cara. (A maquina).

1er prèmi: 75.000 pts. e Diplòma.
Finaliste: 50.000 pts. e Diplòma.
2acc. Diplòma.

CATEGORIA POËSIA

Tèma liure

NIVÈU A:

Participaires d'11 ans enjós.

1er. prèmi: 15.000 pts. e Diplòma.
Finaliste: 10.000 pts. e Diplòma.
2acc. Diplòma.

NIVÈU B:

Participaires de 12 a 15 ans

1er Prèmi: 25.000 pts. e Diplòma.
Finaliste: 15.000 pts. e Diplòma.
2acc. Diplòma.

NIVÈU C:

Participaires de 16 ans ensús.

1er Prèmi: 40.000 pts. e Diplòma.
Finaliste: 20.000 pts. e Diplòma.
2acc. Diplòma.

BASES:

Les podetz trobar enes servicis lingüistics deth Conselh Generau dera Val d'Aran.

ERA RECUPERACION DETH NÒSTE AVIATGE CULTURAU

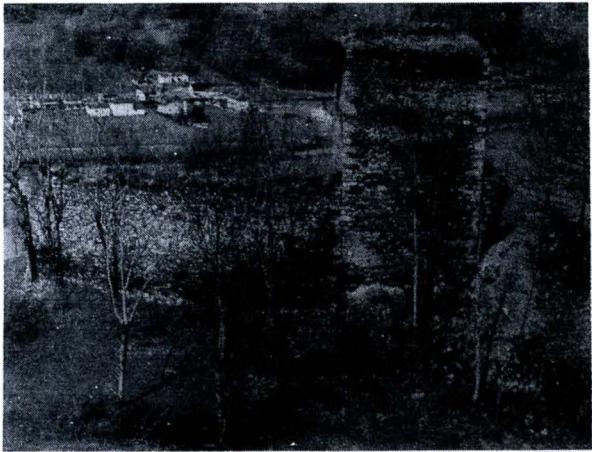
Pendent es mesi de junhsèga e agost s'an amiat a tèrme diuèrses actuacions per tota era Val d'Aran entà pr'amor d'arturar eth deteriorament de part deth nòste auviatge, atau com trabalhs de recuperacion deth madeish.

Podem remercar en prumèr lòc es trabalhs de restauracion de pintures efectuades pendent eth mes de junhsèga enes glèises de Sant Andrèu de Salardú e de Sant Julian de Garòs, hèti toti dus per restauradors estacadi ath Centre de Restauracion de Sant Cugat del Vallès, depenent deth Departament de Cultura dera Generalitat de Catalunya. Era cronologia des pintures descaperades en Salardú e restaurades en Garòs, ei de darreries deth segle XVI, emès concretament en cas de Salardú de 1596.

Laguens dera linha de restauracion, cau remercar es òbres efectuades en tet dera Glèisa de Sant Miquèu de Vielha, a on s'a hèt naua era part corresponenta ara nau centrau dera madeisha. Coma hèt anecdotic, podem díder que pendent es trabalhs gesseran ena partida superiora dera volta es rèstes des antiques pintures que dilhèu decoraven era antica absida romanica, desmontada en segle XIV entà bastir era ampliacion d' aquera epòca. Es fragments son fòrça petits, mès damp un gran valor artistic degut ara bona qualitat des madeishi.

Era tresau gran òbra d'aguest ostiu ena Val d'Aran s'a efectuat en Castèth de Les, a on era actuacion auie com a prètzhet basic era recuperacion des estructures desconeishudes deth madeish abantes de començar era sua consolidacion. Era actuacion a consistit basicament enes següents punts:

- En prumèr lòc s'a efectuat ua bona neteja de matarràs, males èrbes, arbes, tarcums e lordères de tota era extension arqueologica, qu'apuprètz pòt oscillar ath torn des 700 m².

Vista parcial deth castèth de Les

- Seguidament s'a realisat era topografia de tota era partida a escala 1:100.
- Posteriorment s'a quadriculat e premanit eth jaciment entà ulteriors actuacions mejançant eth plaçat de tèrmes e punts de referéncia tot eth long deth castèth.
- A compdar d'aciu s'a començat a realisar ua delimitacion des estructures Medievaus e s'a amiat a tèrme era planimetria detalhada a escala 1:20 formada pera planta generau e diuèrses seccions.
- S'an documentat mejançant era catacion arqueologica es sèries de seqüéncies estratigrafiques entà obtiener registres arqueologics fiables.
- Amassa damb aguesti trabalhs s'a efectuat un extens reportatge fotografic per'mor de completar ua exaustiu documentacion grafica.

CLASSES D'ARANÉS

Exprimí-se e escriuer era lengua deth país a on se viu ei ua pròva de cultura personau e de respècte ara collectivitat que t'entornege. Ath delà te daurís es pòrtes, non sonque dera comunicacion e conviuènça, senon tanben deth trabalh.

Sigues practic, aprén aranés. Era nòsta comunautat t'ac arregraïrà e avalorarà.

Matriculatz-vos ena sedença deth Conselh Generau d'Aran de 8'00 a 15,00 ores, a compdar deth mes d'octobre.

Informatz-vos en Conselh Generau d'Aran 64 00 92

ETH BESONH DER ARANÉS

Sabes qu'autant era empresa privada coma es Institucions dera Val d'Aran cada viatge son mès concienciades deth besonh de normalisar er aranés.

Avaloraràn positiuament es tòns coneishements d'aranés en:

- Conselh Generau d'Aran
- Ajuntaments d'Aran
- Television de Catalunya. (Delegacion dera Val d'Aran).
- Catalunya Ràdio, (Delegacion dera Val d'Aran).
- Pompièrs d'Aran.
- Musèu dera Val d'Aran.
- Baquèira Beret S.A.
- F.E.C.S.A.
- La Caixa d'Estalvis de Barcelona.
- C.I.T.V.A.
- Mossos d'Esquadra.
- Corrèus e Telegrafs.
- Jutjat de 1èra. Instància e Instruccion.
- Espitau dera Val d'Aran
- U.G.T.
- Departament deth DARP ena Val d'Aran.
- Residència de Temps Liure de Les (Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya).